

Retningslinjer for brug af data fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest til statistiske og videnskabelige undersøgelser

1	Indledning.....	2
2	Tilgængelige data	3
2.1	Offentligt tilgængelige landsresultater	3
2.2	Skole- og kommuneresultater bag login	3
2.3	Forskeradgang til testresultater på elevniveau	3
2.3.1	Tilgængelige data fra de nationale test	3
2.3.2	Tilgængelige data fra Folkeskolens Nationale Overgangstest	4
3	Lovgrundlag.....	6
4	Betingelser for udlevering af data fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest	7
5	Ansøgning og udlevering af data	9
6	Offentliggørelse af oplysninger om de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest	10

1 Indledning

Retningslinjerne henvender sig til forskere og analytikere samt kommuner og andre offentlige institutioner eller myndigheder, der ønsker at anvende resultater fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest i *videnskabeligt og/eller statistisk øjemed*. Formålet med vejledningen er at:

1. Præcisere, hvilke data der er tilgængelige.
2. Redegøre for lovgrundlaget.
3. Beskrive, hvem der kan få adgang til data.
4. Beskrive processen fra ansøgning til udlevering af data.
5. Beskrive, hvordan og i hvilket omfang data kan offentliggøres.

Skoler og kommuner, der ønsker at bruge resultater fra Folkeskolens Nationale Overgangstest i andet end statistisk og/eller videnskabeligt øjemed er henvist til at anvende testresultater i den form, de allerede er tilgængelige i via Test- og Prøvesystemet.

Retningslinjerne og rammer vedrørende opbevaring og brug af testresultater fra Folkeskolens Nationale Overgangstest er beskrevet i ministeriets vejledning om skolelederes og kommuners anvendelse af testresultater. Vejledningerne er tilgængelige her: [Obligatoriske og frivillige test i folkeskolen | Folkeskolens Nationale Overgangstest \(uvm.dk\)](#).

2 Tilgængelige data

Testresultater for de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest er tilgængelige på tre niveauer:

- På **landsplan**, der er offentligt tilgængelige.
- På **skole- og kommuneniveau**, der er tilgængelige bag login for skoleleder og kommunen.
- På **elevniveau**, der kan udleveres til forskning ved anmodning.

De følgende afsnit beskriver de tilgængelige data.

2.1 Offentligt tilgængelige landsresultater

Testresultater på landsplan offentliggøres årligt på uddannelsesstatistik.dk, der er Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus. På [Testresultater \(uddannelsesstatistik.dk\)](http://uddannelsesstatistik.dk) kan resultaterne for de nationale test og Folkeskolens Nationale overgangstest fordeles på fag, klassetrin, klassetype m.m.

2.2 Skole- og kommuneresultater bag login

På [Testresultater \(uddannelsesstatistik.dk\)](http://uddannelsesstatistik.dk) har skoleledere mulighed for at se resultater for deres egne skoleafdelinger bag login, og kommuner har mulighed for at se resultater for deres kommune bag login.

2.3 Forskeradgang til testresultater på elevniveau

Til brug for videnskabelige og/eller statistiske undersøgelser kan Børne- og Undervisningsministeriet efter ansøgning give adgang til resultater fra de obligatoriske nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest på elevniveau. Der udleveres ikke resultater fra frivillige test, som skolerne har afholdt på eget initiativ.

Data udleveres efter et "need-to-know"-princip ift. en konkret projektbeskrivelse og videregives kun til analyser, som foretages på forskerkonti på Danmarks Statistik.

Ansøgning om videregivelse sker på en særlig ansøgningsformular. Styrelsen for It og Læring (STIL) behandler på ministeriets vegne alle ansøgninger.

2.3.1 Tilgængelige data fra de nationale test

De obligatoriske nationale test blev gennemført i perioden 2009/2010-2021/2022. I hvert skoleår blev der afviklet ti obligatoriske test. De obligatoriske nationale test blev afviklet i marts-april (i de første skoleår dog februar-april). Testene blev afviklet som adaptive test, dvs. at testen tilpasser sig den enkelte elevs faglige niveau undervejs, således at opgavernes sværhedsgrad passer til elevens dygtighed. Tabellen herunder viser, i hvilke fag og på hvilke klassetrin de nationale test blev gennemført:

Oversigt over, i hvilke fag og på hvilke klassetrin de obligatoriske nationale test blev gennemført

Fag	2. klasse	3. klasse	4. klasse	5. klasse	6. klasse	7. klasse	8. klasse
Dansk, læsning	X		X		X		X
Matematik		X			X		X ^a
Engelsk			X ^b			X	
Fysik/kemi							X
Geografi							X ^c

Fag	2. klasse	3. klasse	4. klasse	5. klasse	6. klasse	7. klasse	8. klasse
Biologi							X ^d

Anm.

^a Matematik i 8. klasse var en obligatorisk test f.o.m. 2017/2018.

^b Engelsk i 4. klasse var en obligatorisk test f.o.m. 2017/2018.

^c Geografi i 8. klasse var kun en obligatorisk test t.o.m. 2016/2017.

^d Biologi i 8. klasse var kun en obligatorisk test t.o.m. 2016/2017.

I perioden 2009/2010-2019/2020 er der, ud over et samlet testresultat for hver elev, ligeledes for hver elev et testresultat i hvert af de tre profilområder (faglige områder), som hver test består af.

For skoleårene 2020/2021 og 2021/2022 er testene justeret således, at der udelukkende beregnes et samlet testresultat for hver elev for hver test. Med henblik på at kunne sammenligne resultaterne fra 2020/2021 og 2021/2022 med tidligere resultater, er resultaterne for perioden 2014/2015-2019/2020 genberegnet til samme skala som anvendes i 2020/2021 og 2021/2022.

For de nationale test er der således tilgængelige data, der kan sammenlignes over tid, for perioden 2014/2015-2021/2022. Data fra perioden 2009/2010-2013/2014 kan ikke umiddelbart sammenlignes med senere data, hvorfor eventuel anvendelse af disse kun kan ske med ovennævnte forbehold.

Tilgængelige data omfatter:

- Cpr-nr. (pseudonymiseres af Danmarks Statistik)
- Institution for elev på testtidspunkt
- Dato og tid for test
- Fag og klassetrin for test
- Testresultat:
 - Beregnet elevdygtighed på Rasch-skala inklusive standardfejl på estimatet
 - Beregnet elevdygtighed formidlet på 0-50 pointskala
 - Beregnet elevdygtighed på kriteriebaseret skala (kun dansk, læsning og matematik)

Læs nærmere om tilgængelige data i dokumentationen for de nationale test, der vil kunne videregives efter ansøgning.

2.3.2 Tilgængelige data fra Folkeskolens Nationale Overgangstest

Folkeskolens Nationale Overgangstest gennemføres i perioden 2022/2023-2025/2026. I hvert skoleår bliver der afviklet ti test. Testene afvikles i september-oktober (i 2022/2023 dog først i november-december). Testene er lineære, dvs. alle elever på et klassetrin stilles de samme opgaver i den enkelte test. Tabellen herunder viser, i hvilke fag og på hvilke klassetrin disse bliver gennemført:

Oversigt over, i hvilke fag og på hvilke klassetrin Folkeskolens Nationale Overgangstest gennemføres

Fag	2. klasse	3. klasse	4. klasse	6. klasse	7. klasse	8. klasse
Dansk, læsning	X	X	X	X		X
Matematik	X		X	X	X	X

I hver test findes ét samlet testresultat for hver elev. Der beregnes ikke et testresultat for hvert af de profilområder (faglige områder), som hver test består af.

Tilgængelige data omfatter:

- Cpr-nr. (pseudonymiseres af Danmarks Statistik)
- Institution for elev på testtidspunkt
- Dato og tid for test
- Fag og klassetrin for test
- Testresultat:
 - Beregnet elevdygtighed på Rasch-skala inklusive standardfejl på estimatet
 - Beregnet elevdygtighed på kriteriebaseret skala

Resultaterne fra Folkeskolens Nationale Overgangstest kan udleveres, når landsresultaterne er offentliggjort på uddannelsesstatistik.dk (se evt. [offentliggørelseskalenderen](#)).

STIL gør opmærksom på, at Folkeskolens Nationale Overgangstest er en ny test, der erstatter de nationale test i overgangsperioden, 2022/2023 – 2025/2026. Da de to test er væsensforskellige på flere parametre – bl.a. testprincippet (lineær vs adaptiv), testperioden og det faglige indhold – kan testresultater fra Folkeskolens Nationale Overgangstest ikke sammenlignes direkte med testresultater fra de nationale test. Testkarakteristika er nærmere beskrevet i datadokumentationen for hhv. de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest, som videregives efter ansøgning.

3 Lovgrundlag

De obligatoriske nationale test i folkeskolen (2009/2010-2021/2022) og Folkeskolens Nationale Overgangstest er begge besluttet ved lov.

Det følger af folkeskolelovens § 55 b, at testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, er fortrolige.

Hensynet bag fortrolighedsbestemmelsen er, at testresultaterne ikke skal kunne danne grundlag for rangordning af skoler og kommuner.

Fortrolighedsbestemmelsen i folkeskolelovens § 55 b indebærer, at personer, der virker i den offentlige forvaltning, i medfør af straffelovens og forvaltningslovens bestemmelser herom, har tavshedspligt om testresultater og derved er begrænset i at videregive sådanne oplysninger. Ligeledes er private tjenesteydere og dennes ansatte m.fl., der er beskæftiget med opgaver, som udføres efter aftale med en offentlig myndighed, underlagt tavshedspligt om de i bestemmelsen nævnte oplysninger, og kan ved uberettiget videregivelse straffes efter straffelovens bestemmelser herom.

Det fremgår også af lovbemærkningerne til folkeskolelovens § 55 b, at Børne- og Undervisningsministeriet efter anmodning kan give adgang til at behandle data fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest i forbindelse med statistiske eller videnskabelige undersøgelser.

I boksen herunder gengives den præcise ordlyd af folkeskolelovens § 55 b og bemærkningerne om videregivelse af resultater til videnskabelige og statistiske undersøgelser.

Folkeskolelovens § 55 b

”Testresultater, jf. § 13 a, stk. 1 og 2, for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v. bortset fra opgørelser på landsplan og testopgaver til brug for øvrige test, som er adaptive test, jf. § 13 a, stk. 1 og 2, er fortrolige, jf. dog § 13, stk. 1.

Stk. 2. Ansatte m.fl., der virker ved skoler, jf. § 55 c, der modtager oplysninger om testresultater og testopgaver, er med hensyn til disse oplysninger undergivet den i stk. 1 omhandlede tavshedspligt”.

Følgende fremgår af forarbejderne til folkeskolelovens § 55 b, jf. lovforslag nr. L174 af 27. april 2022 om ændring af lov om folkeskolen:

Det foreslåede vil indebære, at testresultater for den enkelte elev, grupper af elever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner m.v., bortset fra opgørelser på landsplan, som udgangspunkt vil være fortrolige. Det foreslåede vil også indebære, at resultaterne af test i anonymiseret eller aggregeret form, herunder for klasser, hold, skoler, kommuner og regioner mv., vil være omfattet af fortrolighed.”

Om videnskabelige og statistiske undersøgelser fremgår følgende af forarbejderne til folkeskolelovens § 55 b:

”Børne- og Undervisningsministeriet vil efter anmodning kunne give adgang til de omhandlede oplysninger i forbindelse med gennemførelse af videnskabelige eller statistiske undersøgelser. Videregivelsen og behandlingen af oplysningerne vil i så fald skulle ske i overensstemmelse med databeskyttelseslovens § 10 og regler fastsat med hjemmel heri. I det omfang, at der videregives oplysninger til private til brug for de nævnte formål, forudsættes det, at de pågældende vil blive meddelt et tavshedsplæg. Det forudsættes endvidere, at der i sådanne tilfælde i nødvendigt omfang vil skulle udarbejdes retningslinjer for behandling af data.”

Videregivelse af personoplysninger til videnskabelige og statistiske formål følger Datatilsynets bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse om videregivelse af personoplysninger omfattet af databeskyttelseslovens § 10, stk. 1 og 2 ([Videregivelsesbekendtgørelsen](#))
- [Vejledning](#) til videregivelsesbekendtgørelsen

4 Betingelser for udlevering af data fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest

Det følger af folkeskoleloven, GDPR og databeskyttelsesloven, at en række betingelser skal være opfyldt ved udlevering af testresultater på elevniveau, herunder:

- Data må alene bruges i statistisk eller videnskabeligt øjemed.
- Data må ikke senere anvendes til andre formål end i statistisk eller i videnskabeligt øjemed.
- Data må ikke uden skriftligt samtykke fra ministeriet videregives til tredjemand.
- Al formidling af resultater fra undersøgelser sker på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere testresultater for enkeltpersoner, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner.
- Data skal ved undersøgelsens afslutning slettes eller tilintetgøres, således at det efterfølgende ikke er muligt at identificere enkeltpersoner, der indgår i undersøgelsen, eller alternativt blive overført til opbevaring i arkiv efter reglerne i arkivlovgivningen.
- Datatilsynets betingelser for behandling af persondata i statistiske og videnskabelige undersøgelser og de hertil knyttede sikkerhedsforskrifter skal overholdes.

De præcise regler fremgår af ansøgningsblanketten.

Testresultater på individniveau udleveres som udgangspunkt kun til analyser, som foretages på forskerkonti eller ministerieordninger på Danmarks Statistik¹. Sådanne analyser sker på pseudonymiserede datasæt og giver mulighed for samkøring med andre persondata.

Det er vigtigt at understrege, at data, som udleveres til statistisk og/eller videnskabelig brug, ikke på et senere tidspunkt må anvendes til andre formål, herunder eksempelvis administrative formål. Det betyder blandt andet, at udleverede data ikke må bruges som grundlag for at træffe afgørelser eller iværksætte foranstaltninger vedrørende enkeltpersoner.

¹ Se Danmarks Statistiks [regler](#) for, hvilke typer af institutioner der kan autoriseres til adgang til mikrodataordninger.

Kan en studerende få adgang til nationale testresultater?

Nej. Ministeriet udleverer ikke data til studerende, idet de ikke opfylder betingelsen om, at der skal være tale om forskere og analytikere, der er tilknyttet eller beskæftiget i et varigt forskningsmiljø. En uddannelsesinstitution kan dog anmode om testresultater og lade studerende arbejde med analyserne, og uddannelsesinstitutionen vil i den forbindelse være ansvarlig for håndtering af de fortrolige oplysninger.

Ph.d.-studerende, der er fastansat i et stipendiat ved et universitet eller i anden form for analysemiljø, betragtes på lige fod med andre ansatte på det pågældende sted. For erhvervs-ph.d.-studerende vil det være den ansvarlige uddannelsesinstitution, som er ansvarlig for håndteringen af de fortrolige oplysninger.

Kan videregivne data anvendes i flere forskellige forskningsprojekter?

Der skal ansøges specifikt til hvert enkelt forskningsprojekt. Men STIL tillader, at allerede udleverede data kan overføres af Danmarks Statistik til en anden forskers projekt. Forskeren skal være tilknyttet samme institution, og det er en forudsætning, at der sker en tilpasning af datasættets indhold til det nye projekt.

Må testresultater udleveres til tredjelande?

Nej. De udleverede persondata må ikke behandles uden for databeskyttelsesforordningens territoriale anvendelsesområde.

Hvis der er ønske herom, skal der indhentes forudgående skriftlig tilladelse fra ministeriet via STIL.

Må udleverede testresultater videregives til tredjemand?

Data må ikke videregives til tredjemand, men den dataansvarlige kan overlade behandlingen til egne databehandlere, som fx konsulenter eller analysebureauer.

Kan databehandleren søge på den dataansvarliges vegne?

Ja. Databehandleren kan søge på den dataansvarliges vegne under forudsætning af, at ansøgningsblanketten underskrives af den dataansvarlige. Databehandlere kan ikke stå som dataansvarlig i ansøgningen.

5 Ansøgning og udlevering af data

Udleveringen af resultater fra de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest tager udgangspunkt i en ansøgningsblanket, som udfyldes af rekvirenten. Blanketten kan findes på [Persondata til statistiske analyser og forskning \(uddannelsesstatistik.dk\)](https://persondata.tilstatistik.dk).

Den udfyldte ansøgningsblanket sendes pr. e-mail til STIL. Den relevante e-mailadresse fremgår af blanketten.

Normalt kan rekvirenten forvente svar ca. to uger efter indsendt ansøgning. Herefter er der ofte en korrespondance mellem STIL og rekvirent med henblik på endelig afklaring af databehovet, hvorefter endelig ansøgning indsendes. Efter godkendelse af ansøgningen klargøres data og overføres til ansøgers forskerkonto hos Danmarks Statistik.

Ansøger dækker styrelsens udgifter i forbindelse med klargøring af data, hvis sags- og databehandling overstiger et vist omfang (eksempelvis specifikke særudtræk). Hvis der bliver tale om en udgift, da oplyses ansøgeren om dette inden sagsbehandlingen færdiggøres.

6 Offentliggørelse af oplysninger om de nationale test og Folkeskolens Nationale Overgangstest

Ved offentliggørelse af undersøgelser, hvortil der er anvendt data fra de nationale test og/eller Folkeskolens Nationale Overgangstest, skal der ud over reglerne i databeskyttelsesloven og GDPR også tages hensyn til folkeskolelovens fortrolighedsbestemmelser, jf. § 55 b.

Læs mere om reglerne for behandling af data til forskning og statistik på Datatilsynets hjemmeside [Generelt om forskning og statistik \(datatilsynet.dk\)](http://datatilsynet.dk).

Det centrale hensyn bag folkeskolelovens fortrolighedsbestemmelser er, at testresultater ikke må kunne anvendes til offentlig rangordning af enkeltelever, hold, klasser, skoler, kommuner og regioner. Ved offentliggørelse af resultaterne af en statistisk eller videnskabelig undersøgelse skal forskerne således sikre, at oplysningerne i rapporten ikke kan danne grundlag for en sådan rangordning.

Spørgsmålet om, hvorvidt en offentliggørelse af oplysninger om testresultater udgør en overtrædelse af kravet om fortrolighed, må besvares på baggrund af en konkret vurdering af oplysningernes karakter. Der kan dog opstilles nedenstående retningslinjer, afhængig af hvilken type undersøgelser der er tale om.

Undersøgelser baseret på testresultater på landsplan eller for en ikke-identificerbar gruppe af skoler eller kommuner

I de tilfælde, hvor en undersøgelse baserer sig på testresultater på landsplan eller for en ikke-identificerbar gruppe af elever, skoler eller kommuner, vil en offentliggørelse af resultaterne heraf som hovedregel ligge inden for det lovlige område af fortrolighedsbestemmelserne, såfremt den ikke indeholder identificerbare testresultater på elev-, hold-, klasse-, skole-, kommune- eller regionsniveau (såvel som alle andre geografiske afgrænsninger).

Tabellen herunder giver eksempler på, hvilke oplysninger der kan offentliggøres.

Der kan fx offentliggøres testresultater for:

- Henholdsvis drenge og piger
- Elever født i forskellige måneder af året
- Grupper af elever, som har modtaget forskellige undervisningsindsatser
- Forskellige klassestørrelser
- Elevgrupper med forskellige socioøkonomiske karakteristika

Der er ikke tale om en udtømmende liste.

Undersøgelser baseret på testresultater for navngivne eller identificerbare grupper af skoler eller kommuner

I de tilfælde hvor en undersøgelse baserer sig på testresultater for udvalgte, navngivne eller identificerbare kommuner og/eller skoler, må der ikke offentliggøres nogen former for testresultater. Dette gælder for enkelte elever, klasser og skoler, men også for diverse elevgrupper (fx opdelt efter køn, fødselsmåned mv.).

Forskere, der ønsker at offentliggøre oplysninger om testresultater på baggrund af en undersøgelse af enkelte kommuner/skoler, har ikke mulighed for at vise testresultater og må derfor i stedet beskrive resultaterne af undersøgelsen ved hjælp af kvalitative formuleringer.

Der kan fx offentliggøres følgende oplysninger om testresultater:

- *”Drengenes gennemsnitlige testresultater er bedre end pigernes”*
- *”Elever født i januar opnår bedre testresultater i dansk, læsning i 2. kl. sammenlignet med elever født i december”*
- *Der er en positiv sammenhæng mellem antallet af undervisningstimer og resultaterne i de nationale test”*

Der er ikke tale om en udtømmende liste.

Eventuelle spørgsmål vedrørende fortrolighedsbestemmelsen i folkeskolelovens § 55 b sendes til Kontor for Prøver, Eksamen og Test i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet: test@stukuvm.dk